

Årsredovisning 2021

med verksamhetsberättelse

Vår vision är att alla med njursjukdom ska kunna leva ett rikt och långt liv.

Innehåll

Förord	4
Verksamhetsberättelse	5
Ett år av förtröstan	5
Intressepolitik	5
Barn- och föräldraverksamhet	8
Ungdomsverksamhet	10
Arbete, utbildning och socialt arbete	10
Information	10
Samverkan	13
Rehabilitering och rekreation	14
Forskning	14
Medlemsinflytande	15
Arbetsgrupper	15
Förvaltningsberättelse	16
Resultaträkning	19
Balansräkning	20
Tilläggsupplysningar	21
Noter	22
Underskrifter	27
Revisionsberättelse	28
Regionföreningarnas medlemsantal	31

Förord

” Vi hoppas att pandemin ligger bakom oss och att vår verksamhet kan börja återgå till det normala.

Även år 2021 påverkades till stor del av den långdragna pandemin. Så gott som varje dag berörde pandemin på ett eller annat sätt förbundets verksamhet. Många oroliga medlemmar hörde av sig till förbundskansliet och förtroendevalda med frågor och beskrivningar om hur pandemin hade påverkat dem. Vi kan vara stolta över att Njurförbundet mycket tidigt fick gehör för att njursjuka och deras närstående tillhör de riskgrupper som skulle prioriteras då de första vaccindoserna började fördelas.

Smittskyddspengen som Njurförbundet var med och initierade möjliggjorde att många njursjuka kunde stanna hemma från jobbet även under 2021.

I skrivande stund i april 2022 hoppas vi att pandemin ligger bakom oss och att vår verksamhet kan börja återgå till det normala.

Under 2021 kan vi glädja oss åt att ett nationellt vårdprogram för kronisk njursjukdom färdigställts av en arbetsgrupp inom SKR som Njurförbundet varit representerad i. Detta kommer att få stor betydelse och öka kunskapen inom primärvården hur patienter med kronisk njursjukdom ska behandlas samt ansvarsfördelning mellan specialistvård och primärvård.

Arbetet med att skapa en ny lag som reglerar organ-donationer har tagit ett rejält kliv framåt under 2021. Beslut av Riksdagen förväntas under våren 2022 och propositionen innehåller många av de krav som Njurförbundet framfört till beslutsfattarna under cirka 20 år och som eliminerar de hinder som idag omöjliggör donation av organ efter döden.

Njurförbundet har en god ekonomi genom ett förstärkt eget kapital som ökat tack vare några testamenterade arv. Det innebär att vi kan se med tillförsikt på framtiden och satsa resurser på projekt som gagnar förbundets medlemmar.

Till sist ett varmt tack till alla som bidragit till att förstärka Njurförbundets verksamhet under 2021.

Stockholm i april 2022

HÅKAN HEDMAN
förbundsordförande
Njurförbundet

Verksamhetsberättelse 2021

DET HÄR ÄR NJURFÖRBUNDET

Njurförbundet är en partipolitiskt och religiöst obunden intresseorganisation för personer med kronisk njursjukdom, levande njurdonatorer och deras närstående. Tillsammans med de 14 regionföreningarna täcker organisationen in hela landet med frågeställningar på både nationell och regional nivå. Genom att sprida kunskap, bilda opinion, påverka beslutsfattare och stötta enskilda verkar vi tillsammans för alla personer som är i behov av njurvård.

Vårt arbete utgår ifrån Njurförbundets stadgar, idéprogram och våra Riktlinjer för god njurvård. Idéprogrammet är antaget av Njurförbundets förbundsstämma och beskriver våra mål på sex områden: njurvården, organ-donation, barn och ungdomar, arbete/utbildning och social trygghet, information samt forskning.

Utifrån vår gemensamma erfarenhet och kunskap om hur det är att leva med njursjukdom, påverkar vi beslutsfattare genom att på olika sätt delta i samhällsdebatten. Vi lyfter fram behov och brister, och visar på lösningar som både kan ge njursjuka ett bättre liv och är bra för samhället.

Njurförbundets ändamål är: (§3 i Njurförbundets stadgar)

att sammanluta alla regionföreningar som uppfyller förbundets ändamål och stadgar och tillsammans med dessa verka för personer som är i behov av njurvård.

att genom opinionsbildning och påverkansarbete tillvarata njursjukas, levande donatorers och närståendes intressen avseende tillgänglighet, vård, social trygghet, möjlighet till arbete, studier, rehabilitering och rekreation.

att företräda medlemmarnas intressen gentemot myndigheter och institutioner.

att verka för medlemmarnas intressen i samverkan med andra organisationer.

att stödja forskning som utvecklar njurvården och förbättrar livssituationen för njursjuka.

Ett år av förtröstan

Den pandemi som orsakades av coronavirusets framfart 2020 visade sig få konsekvenser som sträckte sig längre än vi kunde ana, och hade genomgripande inverkan även på verksamhetsåret 2021. Bättre rustade, med förutsättningar för digitala möten och mer kunskap om sjukdomen covid-19 och dess påverkan på livssituationen för personer med njursjukdom, fick vi liksom året före ställa in aktiviteter som innebar fysiska möten och lägga merparten av arbetet på intressepolitiken för att bevaka våra medlemmars intressen. Det har framför allt gällt frågor kopplade till vård, vaccination och rätten att stanna hemma från arbetet med ekonomisk ersättning för att minska smittorisken.

Trots detta har vi genomfört en förbundsstämma, varit synliga i samhällsdebatten, stöttat våra medlemmar och kunnat följa framsteg som skett inom vård för kronisk njursjukdom (CKD) liksom arbetet för förnyad transplantationslagstiftning.

Återigen kan vi konstatera att Njurförbundet står starkt även inför oväntade utmaningar.

Intressepolitik

Njurförbundets viktigaste uppgift är att bedriva intressepolitisk verksamhet och bevaka de samhällsområden som berör förbundets medlemmar. Genom skrivelser, möten med beslutsfattare och deltagande i

olika råd och konstellationer kan förbundet verka intressepolitiskt. Debattartiklar, pressmeddelanden och sociala medier används för att nå ut med förbundets frågor i den offentliga opinionen.

Året 2021 kom mycket av det intressepolitiska arbetet att handla om insatser till följd av pandemin. Hit hörde frågor om ekonomisk ersättning till riskgrupper som behövde stanna hemma från arbetet, smittsäkra sjukresor till dialys, samt prioritering av riskgrupper i vaccineringen mot covid-19.

Debattartiklar 2021

7 april – *Utred varför så få patienter får sköta sin dialys själva*, Dagens Medicin

8 september – *Lyssna på patienter med långtids-covid*, Dagens Medicin

Skrivelser 2021

13 januari – *Begäran att hemodialyspatienter omgående vaccineras mot covid-19*, till SKR

21 januari – *Begäran om riktlinjer för covidvaccination av njurpatienter och njurtransplanterade*, till Socialstyrelsen, Vetenskapliga rådet för njursjukdomar

21 juni – *Idefirix – rekommendation*, till NT-rådet, SKR

12 juli – *Otillräcklig effekt av covidvaccin bland organtransplanterade*, till Folkhälsomyndigheten

10 augusti – *Boosterdos brådskar för personer som står på immunhämmande behandling*, till Folkhälsomyndigheten

15 november – *Begäran om åtgärder som rör personer som saknar skydd mot covid-19*, till Folkhälsomyndigheten

Yttranden 2021

11 november – Utkast till lagrådsremiss ”*Nya regler för organdonation*”, till Socialdepartementet

Njurvården

Personcentrerad vård

En grundtanke i Njurförbundets idéprogram är att verksamheten inom njurvården ska utgå från ett personcentrerat synsätt. Detta innebär bland annat att patienten ska kunna vara delaktig och ha ett avgörande inflytande i valet av behandlingsform och för att kunna sköta sin egen vård.

Njurförbundets ordförande Håkan Hedman ingår i styrgruppen för Centrum för personcentrerad vård vid Sahlgrenska Akademin vid Göteborgs Universitet, GPCC. Håkan Hedman är även ordförande i GPCC:s

Personråd som består av brukarföreträdare och som fungerar som en referensgrupp till styrgruppen.

Håkan Hedman ingår sedan 2018 även i styrgruppen för PCP4, ett projekt som initierats av GPCC med partners från högskolor, regioner, industrin och patientorganisationer, inklusive Funktionsrätt Sverige. Syftet är att utforma framtidens sjukvård uppbyggd på ett personcentrerat arbetssätt.

Inom ramen för PCP4 har Njurförbundet initierat ett projekt som syftar till att få fler patienter att välja självdialys. Projektets genomförs i samverkan med Svensk Njurmedicinsk Förening (SNF) och Svensk Njurmedicinsk Sjuksköterskeförening (SNSF).

Likvärdig njurvård i hela landet

I samverkan med SKR och Nationella programområdet njur- och urinvägssjukdomar har Njurförbundet medverkat till ett nationellt vårdprogram för kronisk njursjukdom hos vuxna. Ordförande Håkan Hedman har ingått i projektgruppen, med vice ordförande Björn Nilsson som ersättare. Möten med projektgruppen 10 maj och 18 november.

Vårdprogrammet ska fungera som en nationell riktlinje för omhändertagande. Dokumentet stod färdigt i juni 2021 och målen är att upptäcka njursjukdom i ett tidigt stadium, att göra skillnad för patienterna med förberedande och förebyggande arbete i primärvården samt att patienterna ska få en god och jämlik vård med rätt behandling vid varje vårdnivå.

Under året påbörjade Njurförbundet arbetet med att ta fram en patientversion av vårdprogrammet, med titeln *Kronisk njursjukdom. Rätt vård – när och hur?*.

Kronisk njursjukdom

För att öka kunskapen om hur det är att leva med kronisk njursjukdom i Sverige genomförde Njurförbundet under året en vetenskaplig studie, i samarbete med läkemedelsbolaget Astrazeneca. Tidigare har några internationella livskvalitetsstudier genomförts med målgruppen, men i Sverige väldigt få, om ens några. Hur sjukdoms- och behandlingsresan ser ut för svenska patienter har alltså i stora delar varit okänt, vilket studien syftar till att förändra.

Undersökningen inkluderade närmare 200 svenska personer med kronisk njursjukdom som besvarade ett digitalt frågeformulär om kronisk njursjukdom

Under året kom mycket av det intressepolitiska arbetet att handla om insatser till följd av pandemin. Hit hörde frågor om ekonomisk ersättning till riskgrupper som behövde stanna hemma från arbetet, smittsäkra sjukresor till dialys, samt prioritering av riskgrupper i vaccineringen mot covid-19.

och livskvalitet. Av dessa deltog omkring 40 i en uppföljande intervju per telefon.

I mars arrangeras Världsnjurdagen, World Kidney Day, ett globalt initiativ för att uppmärksamma omvärlden på njurarnas funktioner och att kronisk njursjukdom är vanligt och allvarligt men går att behandla om upptäckten sker i tid.

Njurförbundet gick på Världsnjurdagen 2021 ut med ett pressmeddelande som tog upp att kronisk njursjukdom är ett ökande globalt folkhälsoproblem och beräknas vara den femte vanligaste dödsorsaken om 20 år. Det är angeläget att öka och stärka forskningen på området, och på Världsnjurdagen uppmärksammades utdelningen ur Njurfonden, som grundades 2013 med Njurförbundet som en av huvudmännen.

En utdelningsceremoni med föredrag av flera forskare modererade av journalisten och programledaren Suzanne Axell sändes digitalt från en studio i Stockholm.

Dialys

I Sverige behandlas cirka 4 100 personer med dialys. Av dessa har cirka 3 200 bloddialys, varav drygt 130 sköter behandlingen självständigt i sin bostad. Cirka 900 har peritonealdialys (PD) som är en mobil och

självständig dialysbehandling. Av dialyspopulationen beräknas cirka en av fem ha medicinska förutsättningar att klara en njurtransplantation. Övriga är hänvisade till kronisk dialysbehandling livet ut.

Trots att dialysen utvecklats medicinskt och tekniskt råder stora problem för många som har dialys. Ett återkommande bekymmer är den begränsade möjligheten till gästdialys vilken innebär att många, framför allt under sommarmånaderna, hindras att resa inom Sverige.

Inför sommaren gjorde Njurförbundet en kartläggning bland landets ca 70 dialysmottagningar som visade att endast hälften av Sveriges regioner kunde erbjuda gästdialys.

Henrik Eriksson, styrelseledamot och själv dialyserande, driver forumet "Dialys – ett sätt att leva" på Facebook och Youtube, för att öka kunskapen om att leva med dialys med syfte att visa man kan ha god livskvalitet med dialysbehandling. I slutet av 2021 hade Facebook-gruppen cirka 400 medlemmar.

Egenvård vid dialys

Sedan flera år har Njurförbundet drivit frågan om egenvård och patientinvolvering vid dialys, i syfte att undanröja hinder för fler personer att sköta sin dialys

självständigt. I ett projekt utarbetades ett nationellt vårdprogram i samarbete med Svensk Njurmedicinsk förening, SNF, och Svensk Njurmedicinsk sjuksköterskeförening, SNSF, har ett nationellt vårdprogram utarbetats och publicerades på webben www.dialys.nu.

I statistiken från Svenskt Njurregister 2021 framkommer att andelen patienter som sköter dialysen självständigt har ökat i vissa regioner, vilket är positivt. Men det är fortfarande långt ifrån målet 50 procent, som Njurförbundet uttryckte i *Nationellt vårdprogram för egenvård vid dialys*. Njurförbundets ordförande Håkan Hedman och styrelseledamot Henrik Eriksson lyfte frågan i en debattartikel i Dagens Medicin den 7 april, med rubriken ”*Utred varför så få patienter får sköta sin dialys själva*”.

Läkemedel

Under 2021 rapporterades det om flera nya läkemedel som kan komma att få stor betydelse för njursjuka, i form av lindring av symtom, enklare behandling eller möjlighet att skjuta upp dialysstart. Ett specifikt läkemedel som nyligen godkänts och som 2021 blev rekommenderat av NT-rådet att användas av Sveriges regioner kan möjliggöra transplantation hos patienter som tidigare inte kunnat genomgå en transplantation på grund av mycket antikroppar. Under året blev det dock inte någon patient som fick möjlighet till behandlingen, och Njurförbundet hade flera kontakter med besvikna medlemmar. Njurförbundets ordförande Håkan Hedman diskuterade frågan på ett webinarium den 16 maj med rubriken ”*Hur kan vi göra livsnödvändiga transplantationer tillgängliga för fler?*”.

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, TLV, och Institutionen för vård och omsorg, IVO, bjuder regelbundet in patientorganisationer till dialogforum, för att diskutera aktuella frågor som spänner över myndigheternas uppdrag. Vice ordförande Björn Nilsson är utsedd att representera Njurförbundet vid dialogmöten, vilka skett 17 februari, 6 april, 15 april och 12 november.

Njurförbundet innehar sedan 2020 en plats i Läke-medelsverkets patient- och konsumentråd, tillsatt av styrelseledamot Mojgan Kashi. I rådet samverkar Läke-medelsverket med patienter för att få ökad kunskap om deras erfarenheter i relation till användning av läkemedel och medicintekniska produkter. Mojgan Kashi representerar också Funktionsrätt Sverige i E-hälsomyndighetens referensgrupp för patient.

Organdonation

Trots att pandemin medförde att många operationer fick skjutas upp 2021, nådde antalet organdonationer rekordnivå. Detta förklaras till stor del att Sverige sedan 2018 har infört njurdonationer efter cirkulationsstillstånd, DCD, vilket ökar. Det genomfördes 48 sådana donationer 2021, vilket är mer än en fördubbling jämfört med föregående år.

Totalt gjordes 445 njurtransplantationer 2021, något fler än föregående år men en bra bit från rekordet 476 som uppnåddes 2019 efter flera års stadig ökning.

Lagar och regler hindrar alltför mycket sjukvården från att ta tillvara organ, trots att 85 procent av befolkningen är positivt inställda till donation, varför frågan är fortsatt prioriterad i Njurförbundets arbete. Samverkansgruppen Livet som Gåva bildades 1997 tillsammans med andra patientorganisationer och den medicinska professionen, och arbetar för att fler ska göra sin vilja känd och för att undanröja hinder för organdonation.

Den första statliga utredningen om donations- och transplantationsfrågor tillsattes 2013 som ett resultat av Njurförbundets och Livet som Gåvas opinionsarbete.

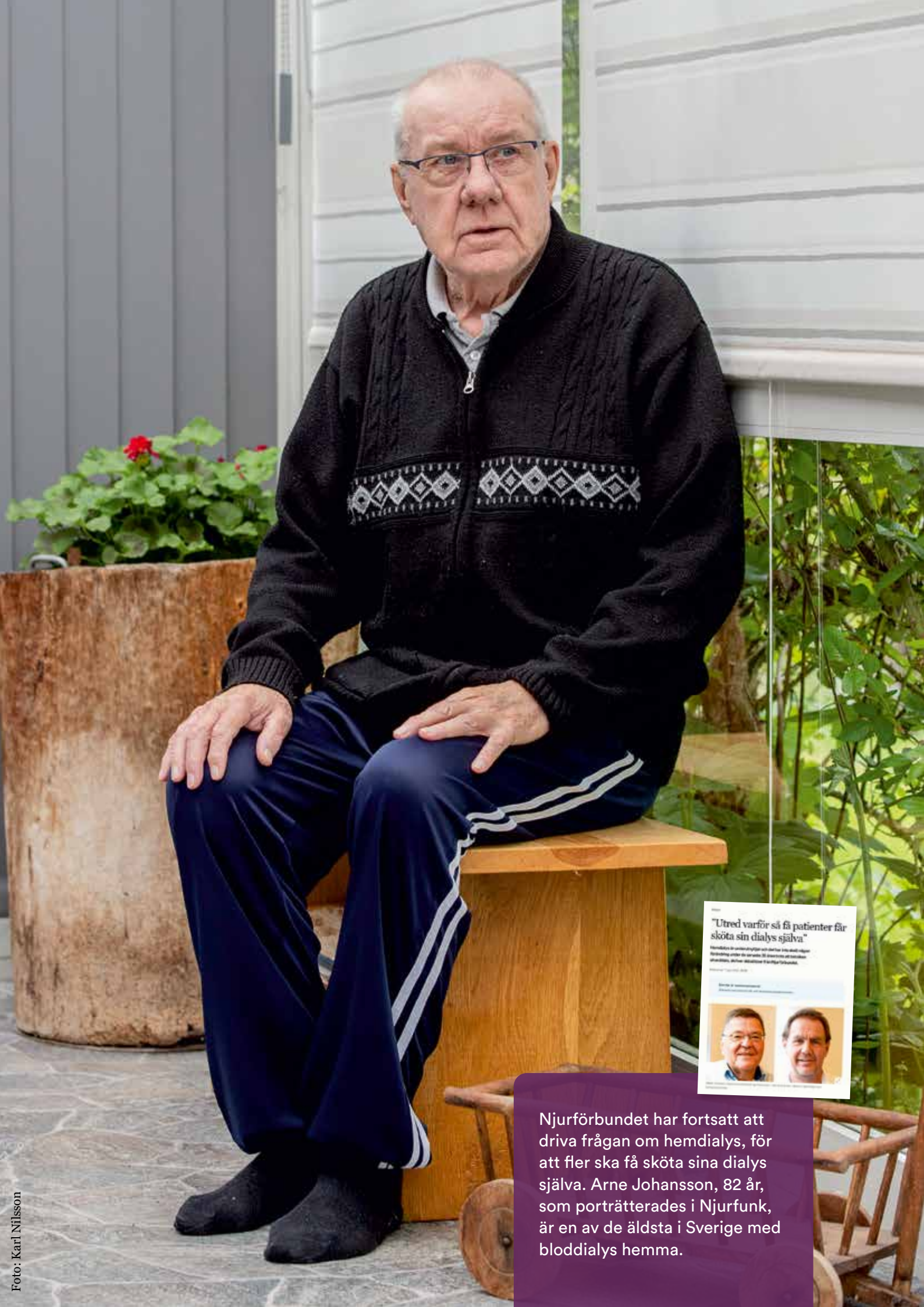
I juni 2019 presenterade utredningen betänkandet Organbevarande behandling för donation. Utredningen var på remiss under hösten 2019 och Njurförbundet ställde sig i sitt yttrande positivt till i stort sett alla förslagen.

I november 2020 lämnade regeringen en proposition med lagändringar som föreslogs träda i kraft den 1 juli 2021. På grund av synpunkter gällande en av bestämmelserna, intubation i organbevarande behandling, drogs dock propositionen tillbaka och efter omtag lade regeringen fram en ny lagrådsremiss i september 2021 med målet att få en ny lag till sommaren 2022. Njurförbundet tillstyrkte i sitt yttrande tillägget i utkastet till lagrådsremissen.

Barn- och förälderverksamhet

Det planerade sommarlägret för familjer med njursjuka barn fick även detta år ställas in på grund av pandemin. Men till hösten då smittoriskerna verkade avta och samhällets restriktioner lättade bjöd Barn- och föräldragruppen in familjer till en helg i Stockholm.

Njurförbundet har fortsatt att driva frågan om hemdialys, för att fler ska få sköta sina dialys själva. Arne Johansson, 82 år, som porträtterades i Njurfunk, är en av de äldsta i Sverige med bloddialys hemma.

Den 29 oktober samlades 17 familjer, totalt 52 personer för en långhelg med umgänge, gemensamma måltider, spel och lekar.

Barn- och föräldragruppen framför sitt varma tack till alla stiftelser och fonder som generöst beviljat medel till verksamheten 2020 och med stor förståelse låtit pengarna kvarstå för utnyttjande 2021 och framöver.

Njurförbundets broschyr ”*Barn med njursjukdom*”, distribueras till barnkliniker på beställning.

Styrelseledamot Annica Schröder är Njurförbundets representant i Barnnjurregistret med Barn- och föräldragruppens sammankallande Kristina Andersson Holgersson som ersättare.

Ungdomsverksamhet

Njurförbundets ungdomsgrupp, för medlemmar mellan 18 och 30 år, kunde på grund av pandemin inte genomföra sina träffar. Men genom digitala möten kunde arbetsgruppen ändå träffas och planera för kommande aktiviteter, och i december gick inbjudan ut för en första träff efter pandemin i Stockholm i början av 2022.

Arbete, utbildning och socialt arbete

Njursjuka ska kunna leva ett bra liv

Njurförbundet arbetar för att det ska finnas ett skyddsnät som garanterar att den som på grund av sjukdom inte kan förvärvsarbeta ska kunna leva ett fullgott liv. När pandemin var ett faktum var de allmänna rekommendationerna att arbeta hemifrån. Då detta inte är möjligt för alla yrkeskategorier gällde det att säkerställa att personer som löpte särskilt hög risk att bli svårt sjuka vid smitta, fick rätt att vara hemma från arbetet med ekonomisk ersättning. Den ersättning till riskgrupper som kom att betalas ut, inledningsvis under en begränsad period 2020, förlängdes i omgångar 2021. Njurförbundet hade mycket kontakter med Regeringskansliet, Försäkringskassan och med medlemmar i frågan.

Information

Njurfunk

Njurförbundets uppskattade medlemstidning *Njurfunk* kommer med fyra nummer per år i en upplaga på 4 800 exemplar. Tidningen bevakar omvärlden från medlemmarnas perspektiv och publicerar forskningsnyheter, intervjuer, fakta, nytt från regionföreningarna, artiklar om medicin, dialys med mera. Tidningen distribueras även till medicinjournalister, till vårdkliniker och mottagningar.

En redaktionskommitté och medicinskt sakkunniga inom transplantation och njurmedicin knutna till redaktionen har bidragit med uppslag och fakta. Tidningen publiceras även på webben.

Nyhetsbrev

Njurförbundets interna e-nyhetsbrev som distribueras till förtroendevalda i förbundet och regionföreningarna utkom fyra gånger under 2021. I nyhetsbrevet *Nytt från Njurförbundet* ges information om aktuella frågor inom förbundet, med länkar till mer läsning på hemsidan.

Informationsmaterial

Förbundets broschyrer med information om njursvikt, om Njurförbundet, och om att leva med njursjukdom är ett sätt att sprida kunskap och att nå personer som nyligen blivit sjuka.

Broschyerna ”*Njursvikt – ett lurigt tillstånd*”, ”*Samlevnad och sexualitet vid njursjukdom*” och ”*Att leva med cystnjarar*” är uppskattade och har beställts av njurmottagningar runt om i landet, liksom ”*Barn med njursjukdom*” och ”*Ungdomsgruppen, Unga vuxna i Njurförbundet*”.

Under året har Njurförbundet arbetat med att ta fram en patientversion av *Nationellt vårdprogram för kronisk njursjukdom*, samt en ”lathund” för primärvården i syfte att fler med njursjukdom ska upptäckas i tid och få remiss till specialist när det är dags. Alla skrifter finns för nedladdning som pdf på Njurförbundets hemsida.

Hemsida

Hemsidan är en viktig informationskanal, med nyheter och information om Njurförbundet med regionföreningar, och njursjukdomar och vård. Under 2021

Den 29 oktober kunde 17 familjer från Barn- och föräldragruppen äntligen träffas igen för en långhelg i Stockholm med umgänge, gemensamma måltider, spel och lekar.

var hemsidan en viktig källa för alla som sökte uppdaterad, vederhäftig information gällande pandemin och njursjukdom.

Njurdagboken

Njurdagboken är en del av Njurförbundets hemsida med kunskap och råd för njursjuka och närstående. Syftet är att underlätta egenvård och uppmuntra till delaktighet i vården och bidra med kunskaper som kan underlätta för att leva med kronisk njursvikt och bidra till att känna sig mer informerad, kapabel, trygg och motiverad. Njurdagboken är framtagen i samarbete med Karolinska Universitetssjukhuset och Universitetssjukhuset i Linköping. Innehållet produceras av sjukvårdspersonal och Njurförbundet är ansvarig utgivare.

Sociala medier

Under året har Njurförbundet fortsatt att nå ut till fler människor genom kommunikation i Sociala medier. Den främsta kanalen är Facebook, där förbundet har en publik sida med nyheter och information från förbundet varje vecka. Antalet följare var vid slutet av 2021 3 200.

Njurförbundet administrerar också en sluten diskussionsgrupp på Facebook som fortsätter att växa med

nya medlemmar varje vecka. Gruppen hade i slutet av året 2 200 medlemmar, som diskuterade många olika ämnen som berör kroniskt njursjuka.

Njurförbundet använder även Instagram i viss utsträckning för att nå nya målgrupper och Twitter för att dela samhällsnyheter och bilda opinion. Njurförbundets ordförande Håkan Hedman använder också Twitter i eget namn och når med sina inlägg såväl politiker som opinionsbildare inom vårdsektorn

Webbshop

I Njurförbundets webbshop säljs silversmycken och njurar av glas till förmån för Njurförbundet och njurforskning. Produkterna, som är formgivna av Pamela Lindgren, är omtalade och uppskattas av många som har genomgått en transplantation eller som har donerat en njure.

Webbshopen har utökats med ett sortiment med profilprodukter och 2021 öppnade en intern shop där förbundets regionföreningar kan lägga beställningar till självkostnadspris.

Nationellt vårdprogram för
kronisk njursjukdom

SPÖ för njur- och urinvägssjukdomar

I samverkan med SKR och Nationella programområdet njur- och urinvägssjukdomar har Njurförbundet medverkat till ett nationellt vårdprogram för kronisk njursjukdom hos vuxna.

Samverkan

Livet som Gåva - samverkan för donation av organ och vävnader

Tillsammans med berörda intresseorganisationer och företrädare för den medicinska professionen ingår förbundet i samverkansgruppen Livet som Gåva - samverkan för donation av organ och vävnader. Njurförbundets ordförande Håkan Hedman är ordförande i Livet som Gåva och Björn Nilsson, förbundsstyrelseledamot ingår i Livet som Gåvas styrelse. Njurförbundet är medelsförvaltare och administrativt ansvarig. Under 2021 hölls styrelsemöten 8 april, 2, 12 och 14 november. Årsmöte hölls den 23 november.

Livet som Gåvas hedersutmärkelse 2021 tilldelades forskare och docent i vårdvetenskap samt patientkoordinator Anette Lennerling, Transplantationscentrum vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset i Göteborg, med följande motivering:

”Anette Lennerling är patientkoordinator, docent i vårdvetenskap vid Göteborgs universitet och har disputerat i ämnet den levande njurdonatorn. Under 30 år har hon forskat om levande njurdonation och publicerat ett stort antal artiklar om detta. Levande njurdonatorer fyller en viktig roll och varje njurdonation med en levande donator är en medmänsklig handling som saknar annan jämförelse. Anette Lennerlings forskning har bidragit till att öka kunskapen och förståelsen för den levande njurdonatorn till gagn för patienter och transplantationsverksamheten. Hennes engagemang för donation från levande donatorer är långt utöver hennes yrkesroll som patientkoordinator.”

Socialstyrelsens Nationella Donationscentrum

Det tidigare Donationsrådet upphörde 2018 och ersattes med Socialstyrelsens Nationella Donationscentrum, där Håkan Hedman är Njurförbundets representant och Björn Nilsson suppleant.

Svenskt Njurregister

Under 2021 har Håkan Hedman ingått som ledamot i styrgruppen för Svenskt Njurregister, SNR. Njurförbundet har en fast plats i styrgruppen. Utöver förbundet är även Svensk Njurmedicinsk Sjuksköterskeförening representerade i SNR:s styrgrupp.

Centrum för personcentrerad vård (GPCC)

Håkan Hedman har sedan 2012 ingått i ledningsgruppen för Centrum för personcentrerad vård vid Sahlgrenska

ska Akademin vid Göteborgs universitet. Inom hälso- och sjukvården, bland sjukvårdspersonal, pågår sedan flera år ett förändringsarbete mot ett ökat personcentrerat arbetssätt där patienten ses som en partner, något som ligger helt i linje med Njurförbundets uppfattning.

Rådet för forskningsetik

Håkan Hedman ingår sedan 2018 som ledamot i Rådet för forskningsetik vid Sahlgrenska Akademin.

Samverkan inom Europa

European Kidney Patients Federation, EKPF, är njursjukas europeiska samarbetsorgan. Njurförbundets ordförande Håkan Hedman ingår som ledamot i styrelsen. Njurförbundet var med och bildade organisationen 1981 (CEAPIR), och är fortsatt medlem.

Generalförsamlingen 2021 hölls digitalt den 10 december och Njurförbundet representerades av Håkan Hedman och verksamhetschef Sara Norman.

Njursjukas Nordiska Samarbetsorgan

Njursjukas Nordiska Samarbetsorgan, NNS, är ett samarbetsorgan för njursjukas organisationer i Sverige, Danmark, Norge, Finland och Island sedan 1981. Syftet med NNS är att utbyta erfarenheter länderna emellan. 2021 var norska Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte, LNT, värd för den nordiska konferensen som hölls digitalt på grund av pandemin.

Funktionsrätt Sverige

Funktionsrätt Sverige är en paraplyorganisation där Njurförbundet ingår som ett av 50 medlemsförbund. Under verksamhetsåret har Njurförbundet deltagit på konferenser, möten och i olika nätverksgrupper, som skett digitalt.

Njurförbundets ordinarie representant i Funktionsrätt Sveriges ordförandegrupp är Håkan Hedman och ersättare har varit Björn Nilsson.

Håkan Hedman ingår i Funktionsrätt Sveriges valberedning.

Tina Pajunen har till och med juni månad representerat Funktionsrätt Sverige som ordinarie ledamot i Nämnden för funktionshindersfrågor vid Socialstyrelsen.

Mojgan Kashi har under året representerat Funktionsrätt Sverige i E-hälsomyndighetens referensgrupp för patient.

Mojgan Kashi ingår i även nätverket för Arbeta och tryggad försörjning.

Henrik Eriksson och Ronny Ljung ingår i nätverket för AI, artificiell intelligens.

Svensk Njurmedicinsk Förening och Svensk Njurmedicinsk Sjuksköterskeförening

Njurförbundet är medlem i svensk Njurmedicinsk Förening, SNF. Tillsammans med SNF och SNSF har Njurförbundet under 2016–2019 drivit ett projekt om egenvård och patientinvolvering vid dialys. Projektet har lett fram till ett nationellt vårdprogram för egenvård vid dialys.

Samverkan med ABF

Förbundet är medlem i studieförbundet Arbetarnas Bildningsförbund. Genom medlemskapet kan förbundet få studieverksamhet helt eller delvis finansierad samt få bidrag till olika projekt som ligger inom ramen för ABF:s syften.

Samverkan med företag

Njurförbundet har ett gott samarbete med företagen som är verksamma inom läkemedel och medicinteknik. Det kan handla om kunskapsutbyte och kontaktskapande såväl som ekonomiskt stöd. Samarbete med företag följer alltid Njurförbundets sponsringspolicy som innebär att förbundets integritet och oberoende säkerställs.

I ett samarbete 2021 med Astrazeneca har en vetenskaplig studie genomförts i målgruppen med kronisk njursjukdom som ännu inte startat i dialys eller genomgått en njurtransplantation. Syftet är att få ökad kunskap om hur personer upplever det att leva med kronisk njursjukdom.

Under verksamhetsåret påbörjades också ett samarbete med läkemedelsbolaget Vifor Pharma, som syftar till att ta fram ett patientmaterial utifrån Nationellt vårdprogram för kronisk njursjukdom, för att öka kunskapen om tidiga stadier och främja tidig upptäckt och god vård.

Rehabilitering och rekreation

Att tillvarata njursjukas, donatorers och närståendes intressen avseende rehabilitering och rekreation är en viktig fråga för Njurförbundet. Våra förtroende-

valda ger mycket råd och vägledning åt såväl enskilda medlemmar som till företrädare för sjukvården.

Uppskattningsvis 4–5 gånger i veckan får vi samtal och mejl med frågor som vi svarar på.

Den årliga utlandsresan som Njurförbundet brukar arrangera primärt för medlemmar som behöver dialys ställdes in för andra året på grund av pandemin.

Njurförbundet förvaltar en fond där barn och ungdomar under 18 år (enskilda medlemmar) kan söka stöd för aktiviteter ur Amelie Ersmarkers minnesfond. Verksamhetsåret 2021 utdelades 5 000 kronor till en njursjuk pojke för en rekreationsresa.

Därtill förfogar Njurförbundet över medel som inkommit till Erik Herlands minne att använda för riktade bidrag för barn- och ungdomsverksamhet.

Forskning

Forskning är ett område som många av våra medlemmar vill prioritera och förbundet har bedrivit insamling till njurforskning sedan 1980. 2014 instiftades Insamlingsstiftelsen Njurfonden, en nationell forskningsstiftelse för njurforskning där Svensk Njurmedicinsk Förening, Svensk Transplantationsförening och Svensk Njurmedicinsk Sjuksköterskeförening tillsammans med Njurförbundet är huvudmän.

Njurförbundets ordförande Håkan Hedman är ordförande i Njurfonden och Njurförbundets kansli sköter fondens administration. Njurförbundet representerades i styrelsen under 2021 även av kassör Björn Nilsson samt Tina Pajunen. Njurfonden har haft fem styrelsemöten under året, 21 januari, 13 april, 14 juni, 20 september och 13 december.

2021 fördelade fonden 6 100 000 kronor till 49 forskningsprojekt.

Njurförbundets Stipendiefond till Professor Nils Alwalls Minne lämnar bidrag till projekt som syftar till att förbättra de njursjukas situation. Utdelningen ur fonden ges i form av rese- och studiestipendier samt som projektbidrag.

Under 2021 utdelades 1 000 kronor för studentlitteratur till Anna Lindgren, sjuksköterska vid dialys- och aferesmottagningen, Akademiska sjukhuset i Uppsala.

Förbundsstämman 2021 hölls digitalt med presidiet på plats i en studio i Stockholm.

Medlemsinflytande

Under verksamhetsåret sjönk medlemsantalet med 18 medlemmar, från 4 114 medlemmar 2020 till 4 096 medlemmar den 31 december 2021.

För att få bättre kunskap om medlemmarnas behov och uppfattning om förbundet genomfördes en medlemsundersökning hösten 2021.

Alla medlemmar har möjlighet att påverka förbundets inriktning och verksamhet genom sin regionförening eller genom att motionera vartannat år till förbundsstämman, Njurförbundets högsta beslutande organ.

Mellan förbundsstämmorna ska hållas minst två ordförändremöten, ett rådgivande organ där diskussionerna ska vara vägledande för förbundsstyrelsens arbete.

Under 2021 hölls en digital förbundsstämma, med presidiet på plats i en studio i Stockholm. Ombuden deltog via Zoom. Ordförande för stämman var Inger Ros, ordförande för Riksförbundet Hjärt-Lung. En ny styrelse valdes och verksamhetsplan 2021–2023 beslutades. Stämman streamades och kunde följas av medlemmar via hemsidan.

Ordförandemöte hölls 20 november via Zoom. Då presenterades resultatet av höstens medlemsundersökning och Ola Samuelsson, docent och överläkare i njurmedicin, berättade om Nationellt vårdprogram för kronisk njursjukdom.

Arbetsgrupper

Revidering av Riktlinjer för god Njursjukvård

Tina Pajunen, Ronny Ljung, Håkan Hedman

Organdonation

Håkan Hedman, Carina Viberg, Björn Nilsson

Stöd till Anhöriga

Tina Pajunen, Ronny Ljung, Sven Jonsson
(Stockholm-Gotland)

Amelie Ersmarkers minnesfond

Tina Pajunen, Maud Qvarnström, Göran Ersmarker och Sverker Hansson

Alwallsfonden

Ronny Ljung, Mojgan Kashi och Monica Rådström

Barn- och föräldragruppen

Kristina Andersson Holgersson, sammankallande, Annica Schröder och Fredrik Carlsson

Ungdomsgruppen

Rebecca Cross, Oscar Norling, Linnéa Ahlstedt, Emma Eddegård

Almedalen

Håkan Hedman, Tina Pajunen, Ronny Ljung, Björn Nilsson, Sara Norman

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Njurförbundet får härmed avge årsredovisning samt redovisning av förvaltningen av förbundets verksamhet för år 2021. Årsredovisningen är upprättad enligt ÅRL samt BFNAR 2012:1 (K3) samt upprättad i SEK.

Allmänt om verksamheten

Njurförbundet är en ideell förening som är partipolitiskt och religiöst obunden. Njurförbundet verkar som intresseorganisation för personer med kronisk njursjukdom, levande njurdonatorer och deras närstående. Njurförbundet har under år 2021 haft sitt säte i Stockholm.

Genom opinionsbildning och påverkansarbete vill förbundet tillvarata njursjukas, levande njurdonatorers och närståendes intressen avseende tillgänglighet, vård, social trygghet samt möjlighet till arbete, utbildning, rehabilitering och rekreation. Förbundet ska företräda medlemmarnas intressen gentemot myndigheter och institutioner, verka för medlemmarnas intressen i samverkan med andra organisationer samt stödja forskning som utvecklar njurvården och förbättrar livssituationen för dem med njursjukdom.

Njurförbundets stipendiefond till Professor Nils Alwalls minne lämnar bidrag till projekt som syftar till att förbättra de njursjukas situation. Utdelningen ur fonden ges i form av rese- och studiestipendier samt projektbidrag. Ur Amelie Ersmarkers minnesfond kan sökas medel för barn och ungdomar upp till 18 år som vill ha rekreation tillsammans med sin familj, eller av ungdomar som reser själva.

Samverkan sker med följande organisationer i vilka Njurförbundet är representerad i styrelse, ledning eller råd: Insamlingsstiftelsen Njurfonden, Livet som gåva, Svenskt Njurregister, Centrum för personcentrerad vård, Socialstyrelsens nämnd för funktionshindersfrågor, European Kidney Patients Federation, E-hälsomyndighetens referensgrupp för patient, Läkemedelsverkets Patient- och konsumentråd. Härutöver sker samverkan med Njursjukas Nordiska Samarbetsorgan, Funktionsrätt Sverige och Arbetarnas Bildningsförbund (ABF).

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Under 2021 har förbundet bedrivit en omfattande opinionsbildande verksamhet i frågor som är väsentliga för förbundets medlemmar och njursjuka i allmänhet. Genom flera uppmärksammade debattartiklar och skrivelser har förbundets viktiga frågeställningar synliggjorts.

Covidpandemin har på ett mycket påtagligt sätt påverkat förbundets verksamhet även under 2021. Efter att ett vaccin blev tillgängligt kring årsskiftet 2020/2021 har Njurförbundet, tillsammans med professionen inom njurmedicin, arbetat intensivt för att njursjuka ska prioriteras vid vaccination. Arbetet var framgångsrikt och innebar tidigareläggning av vaccinationsomgång 1, 2 och även dos 3, som blev möjlig under hösten. Särskilt njursjuka drabbades extra hårt av pandemin som medförde en överdödlighet inom dessa grupper. Smittskyddsersättning blev också möjlig för en stor del av patientgruppen.

Planerade aktiviteter med fysiska träffar som förbundet ett normalår genomför har tvingats att ställas in. T ex den planerade rekreationsresan liksom de aktiviteter som normalt arrangeras för barn, ungdomar och föräldrar. En mycket uppskattad rekreationshelg för familjer med njursjuka barn med tillhörande erfarenhetsutbyten kunde dock anordnas under hösten innan smittspridningen i samhället åter tog fart.

Samtliga möten, såväl styrelsemöten som ordförandemöte samt möten med professionen har under året genomförts som digitala möten. Det gällde även 2021 års förbundsstämma, som även filmades och sändes online. En stor del av kansliarbetet har, i enlighet med påbjuden rekommendation, genomförts som hemarbete på distans. Det administrativa arbetet har därmed trots allt, kunnat genomföras på i stora stycken normalt vis.

Resultat och ställning

Verksamhetsresultatet för räkenskapsåret 2021 uppgår till ett överskott om 292 549 SEK.

De främsta förklaringarna till överskottet är dels utdelning från Humanfonden samt reavinster vid aktiefonds försäljning, dels minskade kostnader för mötesverksamheten eftersom dessa uteslutande genomförts via den digitala applikationen Zoom samt att planerad rekreationsresa ställdes in.

Överskottet för 2021 överförs till balanserade vinstmedel. Se i övrigt noterna i resultat- och balansräkningen.

JÄMFÖRANDE NYCKELTAL

	2021	2020	2019	2018	2017
Årsomsättning	5 090 623	6 059 503	4 893 287	4 648 803	8 374 152
Balansomslutning	9 255 003	9 218 048	6 670 310	6 864 601	7 159 533
Resultat	292 549	2 017 524	-574 966	-437 887	4 141 681
Gåvor och bidrag	2 992 926	4 088 476	2 901 695	3 195 030	6 707 821
varav Insamlade medel från allmänheten	116 922	1 559 834	19 414	34 026	3 931 281

FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL VÄRDE SEK.

Namn	Ingående balans	Utnyttjande	Ändamålsbestämt av givare	Årets resultat	Utgående balans
Balanserade vinstmedel	6 993 724		-50 000	292 549	7 236 549
Erik Herlands minne	44 250				44 250
Alwallsfonden	65 444		50 000		115 444
Amelie Ersmarkers fond	102 747	-5 000			97 747
Personalutv. fond	194 501	-36 986			157 515
Beviljade ej utb. bidrag	7 500	-7 500			0
Totalt	7 408 166	-49 486	0	292 549	7 651 229

Medlemmar

Förbundet bildades 1969 och består numera av 14 regionföreningar, efter sammanslagning av föreningarna Kalmar län och Sydöstra Sverige. Dessa täcker tillsammans in hela landet. Medlemskapet registreras i regionföreningarna och medför också ett automatiskt medlemskap i riksorganisationen Njurförbundet.

Under de senaste fem åren har det varit mindre bruttoförändringar i medlemsantalet. Antalet har varit relativt stabilt över åren även om det finns en stor rörlighet inom medlemskåren. Omkring 10 procent av medlemskåren skiftas ut varje år och speglar

i mycket den verklighet som njursjukdomen många gånger medför. Nästan hälften av de som lämnar förbundet avlider som en konsekvens av sin njursjukdom. Särskilt stor bedöms minskningen således vara på grund av en relativt hög överdödlighet till följd av covid-19 som drabbat just njursjuka i olika stadier särskilt hårt.

I en jämförelse med förbundets medlemmar som befinner sig i njurersättande behandling (dialys och transplantation) har dock gapet mellan antalet presumtiva medlemmar och verkligt antal ökat något. Medlemsvärning är därför en högt prioriterad fråga framöver.

MEDLEMSUTVECKLINGEN I SVERIGE PERIODEN 2016 - 2020

	2021	2020	2019	2018	2017
Antal medlemmar	4096	4114	4341	4 225	4 287

Information

Medlemmarna informeras bland annat på följande sätt: Förbundets tidning Njurfunk 4 ggr/år, e-nyhetsbrev till regionföreningarna, skriftliga informationsmaterial om njursjukdomar, Njurförbundets hemsida samt via frekventa inlägg på sociala medier såsom till exempel Facebook.

Anställda

Antalet anställda vid årets utgång var 4, varav 3 kvinnor och 1 man.

Framtida utveckling

Tack vare testamentsgåvor och verksamhetsöverskott från tidigare år kan förbundet framöver bedriva en utökad verksamhet. Projekt med inriktning på medlemsrekrytering, villkor för njursjuka barn- och ungdomar samt opinionsbildande verksamhet om njursvikt är prioriterade fokusområden. Dessutom att nogsam och också följa vad som händer inom transplantationsområdet i samband med förhoppningen om att en ny lagstiftning efter många år av utredning äntligen och förhoppningsvis kan träda ikraft den 1 juli 2022.

Förbundet kommer även att utöka satsningen på forskning och utveckling genom ett aktivt och fortsatt stöd till administration och tjänster för Insamlingsstiftelsen Njurfonden.

Njurförbundet och dess upphandlade fondförvaltare följer löpande händelserna i omvärlden och samhället med avseende på effekterna av inte minst det invasionskrig som Ryssland inledde i Ukraina i slutet på februari månad. Det medförde en ur ekonomisk synpunkt nedgång av marknadsvärdet på framförallt förbundets långsiktiga aktiefonds innehav.

Förvaltning

Högsta beslutande organ är förbundsstämman som äger rum vartannat år. Förbundet förvaltas av förbundsstyrelsen som utses av förbundsstämman. Förbundsstyrelsen har under året bestått av ordföranden samt 8 ledamöter. Till styrelsen har verksamhetschefen varit adjungerad liksom en representant från Barn- och föräldragruppen.

Under räkenskapsåret har förbundsstyrelsen bestått av:

Håkan Hedman, ordförande

Tina Pajunen, vice ordförande

Björn Nilsson, vice ordförande och förbundskassör

Henrik Eriksson

Ronny Ljung

Annica Schröder

Mojgan Kashi

Carina Viberg

Ann-Christine Magnusson

Förbundsstyrelsen har under året haft 9 protokollförda styrelsemöten: 28 januari, 3 mars, 13 april, 27 maj, 29 maj konstituerande möte, 17 juni, 13 augusti, 29 september och 11 november. Alla möten har genomförts via den digitala plattformen Zoom.

Förbundsstämma hölls den 29 maj.

Adjungerade till förbundsstyrelsen:

Sara Norman, *verksamhetschef*

Kristina Andersson Holgersson,
Barn- och föräldragruppen

Revisorer och revisorssuppleant

Margaretha Morén, *BDO Mälardalen AB, auktoriserad revisor*

Lars Rekke, *ordinarie förtroendevald revisor*

Anders Olsson, *suppleant*

Lars Åke Pellborn, *suppleant*

Valberedning

Malin Haglund, *sammankallande*

Eva Falck

Tony Karlsson

Representation i styrelsen för Insamlingsstiftelsen Njurfonden:

Håkan Hedman, *ordförande*

Björn Nilsson, *kassör*

Tina Pajunen, *ledamot*

Övrig information

Ytterligare information om förbundets verksamhet återfinns på Njurförbundets hemsida, www.njurforbundet.se.

Resultaträkning

	Not	År 2021	År 2020
Verksamhetsintäkter	1		
Medlemsavgifter		641 810	648 460
Gåvor		418 531	1 768 996
Bidrag		2 574 395	2 319 480
Nettoomsättning		366 187	264 712
Övriga intäkter		1 089 700	1 057 855
Summa verksamhetsintäkter		5 090 623	6 059 503
Verksamhetskostnader	2,3,4		
Ändamålskostnader		-4 593 450	-3 917 604
Administrationskostnader		-425 542	-372 569
Summa verksamhetskostnader		-5 018 992	-4 290 173
Resultat från finansiella investeringar	5		
Ränteutgifter och liknande resultatposter		221 954	238 878
Räntekostnader och liknande resultatposter		-522	-54
Summa resultat från finansiella investeringar		221 432	238 824
Årets resultat efter finansiella poster		293 063	2 008 154
Årets resultat		293 063	2 008 154
Förändring av ändamålsbestämda medel			
Årets resultat		293 063	2 008 154
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel		49 486	11 670
Ändamålsbestämning av medel		-50 000	-2 300
Förändring av balanserat kapital		292 549	2 017 524

Balansräkning

	Not	2021-12-31	2020-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	6	19 933	0
Summa materiella anläggningstillgångar		19 933	0
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	7	6 255 500	5 892 118
Lämnade depositioner långfristiga	8	60 021	60 021
Summa finansiella anläggningstillgångar		6 315 521	5 952 139
Summa anläggningstillgångar		6 335 454	5 952 139
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		451 207	163 291
Övriga fordringar		34 555	822 036
Förutbetalda kostnader o upplupna intäkter	9	407 801	270 661
		893 563	1 255 988
Kassa och bank		2 025 986	2 009 922
Summa omsättningstillgångar		2 919 549	3 265 909
Summa tillgångar		9 255 003	9 218 048
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Balanserat resultat		6 943 724	4 976 201
Ändamålsbestämda medel		414 956	414 442
Årets resultat		292 549	2 017 524
Summa eget kapital		7 651 229	7 408 167
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		136 388	89 657
Övriga skulder	10	254 213	178 099
Upplupna kostnader o förutbetalda intäkter	11	1 213 173	1 542 127
Summa kortfristiga skulder		1 603 774	1 809 882
Summa eget kapital och skulder		9 255 003	9 218 048

Tilläggsupplysningar

Årsredovisningen är upprättad enligt ÅRL samt BFNAR 2012:1 (K3).

Resultaträkning

Verksamhetsintäkter

Endast inflöde av ekonomiska fördelar som Njurförbundet erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas, om inget annat anges nedan, till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas. Nedan beskrivs, för respektive intäktspost när intäktsredovisning sker.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i organisationens namn. Medlemsavgifter redovisas vid inbetalning från medlemmen och intäktsredovisas över den tidsperiod som avses.

Gåvor

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. En gåva som intäktsförs redovisas antingen som en tillgång eller en kostnad beroende på om gåvan förbrukas direkt eller inte. Gåvor som förbundet avser stadigvarande bruka i verksamheten redovisas som anläggningstillgångar. Övriga gåvor redovisas som omsättningstillgångar. Gåvor värderas som huvudregel till verkligt värde.

Bidrag

Utgörs av statsbidrag till verksamheten, landstingsbidrag till speciella kurser samt bidrag till barnverksamhet. Bidrag som erhållits för att täcka kostnader redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget är avsett att täcka. Bidrag som hänför sig till en anläggningstillgång minskar anskaffningsvärdet. Erhållna bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som Njurförbundet fått eller kommer att få.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället. Prenumerationer redovisas som intäkt linjärt över prenumerationstiden.

Övriga intäkter

I övriga intäkter ingår administrationsintäkter från Insamlingsstiftelsen Njurfonden samt övriga intäktskorrigeringar.

Ersättning till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster.

Leasing

Alla Njurförbundets leasingavtal redovisas som operationella, d.v.s. leasingavgiften (inklusive första förhöjd hyra) redovisas linjärt över leasingperioden.

Verksamhetskostnader

Ändamålskostnader

Kostnader som behövs för att uppfylla Njurförbundets ändamål som personalkostnader, kostnader för kurser, konferenser och påverkansarbete som information m.m.

Administrationskostnader

Kostnader för att kunna administrera verksamheten.

Balansräkning

Fordringar

Fordringar har värderats till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar enligt plan och nedskrivning.

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Härvid tillämpas följande avskrivningstider:

Datorer	3 år
Inventarier	5 år

Kortfristiga placeringar

Värdepapper värderas till anskaffningsvärdet

Noter

Not 1	Verksamhetsintäkter	År 2021	År 2020
	Medlemsavgifter		
	Förbundets del av medl. avgift till Njurförbundet	641 810	648 460
	Gåvor		
	Gåvor från allmänheten	116 218	13 610
	Arv	704	1 546 224
	Humanfonden	301 609	209 162
	Summa gåvor	418 531	1 768 996
	Bidrag		
	Statsbidrag	1 965 505	1 990 279
	Bidrag till barn- och ungdomsverksamhet	339 300	0
	Bidrag från Arbetsförmedlingen	269 590	300 501
	Sponsring	0	28 700
	Summa bidrag	2 574 395	2 319 480
	Nettoomsättning		
	Prenumerationer och annonsintäkter Njurfunk	320 661	257 177
	Försäljning och frakt	10 526	7 535
	Deltagaravgifter	35 000	0
	Summa	366 187	264 712
	Övriga intäkter		
	Tjänster åt Insamlingsstiftelsen Njurfonden	1 051 734	1 046 339
	Övrigt	37 966	11 516
	Summa	1 089 700	1 057 855
	Summa Verksamhetsintäkter	5 090 623	6 059 503

Not 2 Medeltalet anställda och personalkostnader och arvode till styrelse	År 2021	År 2020
Medeltal anställda har varit	4	4
Varav kvinnor	3	3
Löner, ersättningar mm		
Styrelsen löner och ersättningar	223 240	159 122
Anställda löner och ersättningar	1 689 403	1 847 424
Pensionskostnader	139 049	165 439
Sociala kostnader	627 343	495 440
Summa styrelse och anställda	2 679 035	2 667 425
Not 3 Leasing	År 2021	År 2020
Njurförbundets leasingavgifter avser främst hyra av kontorslokal		
Kostnadsförda leasingavgifter uppgår till	260 771	238 016
Framtida leasingavgifter förfaller enligt följande:		
Inom ett år	275 879	257 556
1-5 år	1 379 393	1 287 780
Not 4 Förklaring till uppdelning av verksamhetskostnader	År 2021	År 2020
Ändamålskostnader		
Styrelse och personal enligt ovan	2 679 035	2 667 425
Medlemsavgifter	281 547	317 813
Gåvor och bidrag	12 500	5 000
Förtroendemannaorganisation	148 130	133 274
Kansliorganisation	943 653	429 406
Information	148 701	119 757
Njurfunk	182 521	220 552
Barn-, ungdoms- och familjeverksamhet	182 494	23 406
Övrigt	14 869	971
Summa ändamålskostnader	4 593 450	3 917 604
Administrationskostnader		
Administrationskostnader	425 542	372 569
Totalt administrationskostnader	425 542	372 569
Summa verksamhetskostnader	5 018 992	4 290 173

Not 5	Resultat från finansiella investeringar	År 2021	År 2020
	Ränteintäkter	0	489
	Räntekostnader	-522	-54
	Resultat vid försäljning värdepapper	221 954	238 389
	Summa res. från finans. investeringar	221 432	238 824
Not 6	Inventarier	År 2021	År 2020
	Ingående ackumulerat anskaffningsvärde	745 750	745 750
	Årets inköp	28 703	0
	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	774 453	745 750
	Ingående ackumulerade avskrivningar	745 750	740 018
	Årets avskrivningar	8 770	5 732
	Utgående ackumulerade avskrivningar	754 520	745 750
	Utgående planenligt restvärde	19 933	0
Not 7	Långfristiga värdepappersinnehav	År 2021	År 2020
	Anskaffningsvärde	5 824 384	4 927 191
	Förvärv	1 209 162	2 807 303
	Försäljning	-778 046	-1 910 110
	Utgående anskaffningsvärde	6 255 500	5 824 384
	Innehav	År 2020	År 2019
		Bokfört värde	Bokfört värde
	Depåkonto	0	67 734
	Värdepapper Swedbank	6 255 500	5 824 384
	Summa	6 255 500	5 892 118
		Marknadsvärde	Marknadsvärde
	Depåkonto	0	67 734
	Värdepapper Swedbank	7 896 386	6 436 748
	Summa	7 896 386	6 504 482
Not 8	Lämnade depositioner långfristiga	År 2021	År 2020
	Brf Draken 12, 3 månadshyror	60 021	60 021
	Summa	60 021	60 021

Not 9 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Förutbetalda kostnader	År 2021	År 2020
Förutbetald hyra	0	0
NewsMachine	25 512	25 513
Hogia	0	5 094
Föreningssupport	7 185	5 843
Tranås Resebyrå	18 896	0
Webmind (Fortnox Finans)	2 869	0
Dozer AB	350	0
Simpleko	22 023	0
Ownit	0	0
	76 835	36 450
Upplupna intäkter	År 2021	År 2020
Humanfonden	301 609	209 162
Arbetsförmedlingen	18 000	25 049
Webbshopen	10 526	0
Föreningssupport, Bizsys Ab	830	0
	330 965	234 211
S:a förutbetalda kostnader o upplupna intäkter	407 800	270 661

Not 10	Övriga skulder	År 2021	År 2020
	Personalskatt	85 430	69 170
	Avräkning Sociala avgifter	65 673	63 328
	Övriga kortfristiga skulder	103 110	45 601
	Summa övriga skulder	254 213	178 099
Not 11	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	År 2021	År 2020
	Upplupna kostnader		
	Upplupna semesterlöner	311 842	279 050
	Upplupna sociala avgifter	97 981	91 896
	Övriga upplupna kostnader/förutbetalda intäkter	803 350	1 171 181
	Summa	1 213 173	1 542 127

Underskrifter

Stockholm den 13 april 2022

Håkan Hedman
Ordförande

Tina Pajunen

Björn Nilsson

Ronny Ljung

Henrik Eriksson

Mojgan Kashi

Annica Schröder

Carina Viberg

Ann-Christine Magnusson

Vår revisionsberättelse har avgivits den 20 april 2022

BDO Mälardalen AB

Margaretha Morén
Auktoriserad revisor

Lars Rekke
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till förbundsstämman i Njurförbundet

Org.nr. 802006-1332

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Njurförbundet för år 2021.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten ”Den auktoriserade revisorns ansvar” samt ”Den Förtroendevalde revisorns ansvar”.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisors sed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisions sed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Den förtroendevalda revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Njurförbundet för år 2021.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet ”Revisorns ansvar”. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige.

Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som ansvarar för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 20 april 2022

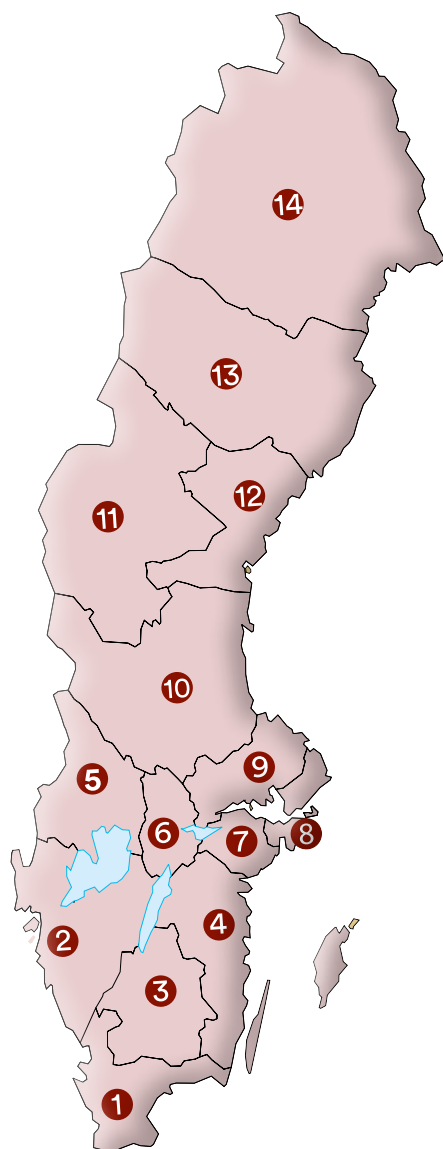
BDO Mälardalen AB
Margaretha Morén
Auktoriserad revisor

Lars Rekke
Förtroendevald revisor

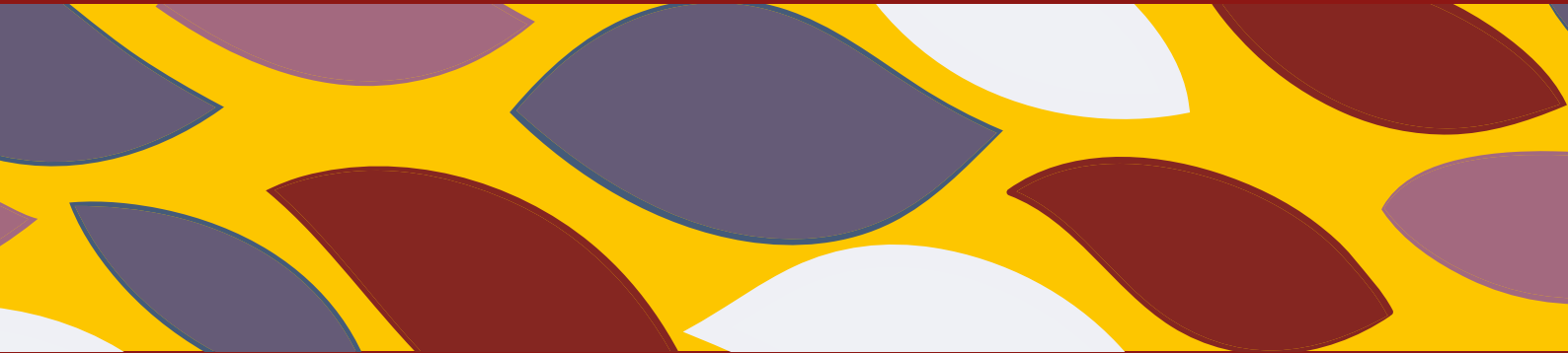
Regionföreningarnas medlemsantal

Antal medlemmar i Njurförbundets regionföreningar den 31 december 2021

	2021	2020	2019	2018	2017	2016
1 Njurförbundet Sydsverige	506	516	555	527	517	495
2 Njurförbundet Västsverige	798	811	864	837	888	869
3 Njurförbundet Småland	256	248	262	268	258	260
4 Njurförbundet Sydöstra Sverige	269	190	198	186	236	237
5 Njurförbundet i Värmlands län	133	121	134	126	119	116
6 Njurföreningen Örebro län	151	162	161	175	174	170
7 Njurförbundet i Sörmland	130	125	118	114	111	111
8 Njurförbundet Stockholm Gotland	683	684	709	730	734	773
9 Njurföreningen Norra Mälardalen	267	274	276	260	270	292
10 Njurförbundet Gävle-Dala	259	257	287	264	259	248
11 Njurföreningen Jämtland/Härjedalen	54	51	55	50	56	56
12 Njurföreningen i Västernorrland	207	229	244	251	262	265
13 Njurföreningen i Västerbotten	202	195	199	224	207	180
14 Njurförbundet Norrbotten	181	204	181	182	179	190
* Njurföreningen Kalmar län	-	81	79	57	-	-
Totalt	4096	4114	4 341	4 225	4 287	4 277

* Njurföreningen Kalmar län slogs under året samman med Njurförbundet Sydöstra Sverige.

Drakenbergsgatan 6, 117 41 Stockholm

www.njurforbundet.se

Organisationsnr: 802006-1332